

Vergaderjaar 1992-1993

22 815

Regels met betrekking tot de verlening van voorzieningen aan gehandicapten (Wet voorzieningen gehandicapten)

22 904

Wettelijke regeling van aanspraak op zorg in de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en wijziging van enige andere wetten

Nr. 8

VERSLAG VAN EEN MONDELING OVERLEG

Vastgesteld 10 februari 1993

¹ Samenstelling:

Leden: Spieker (PvdA), Gerritse (CDA), Buurmeijer (PvdA), ondervoorzitter, Schutte (GPV), Groenman (D66), Wolters (CDA), Rempt-Halmmans de Jongh (VVD), Linschoten (VVD), Leijne (PvdA), Janmaat (Centrumdemocraten), Doelman-Pel (CDA), voorzitter, G. H. Terpstra (CDA), Biesheuvel (CDA), Vliegheart (PvdA), Schoots (PvdA), Beijlen-Geerts (PvdA), Schimmel (D66), Rosenmöller (Groen Links), Huibers (CDA), Middel (PvdA), Van Zijl (PvdA), Bijleveld-Schouten (CDA), Van Hoof (VVD) en Van der Ploeg-Posthumus (CDA).
Plv. leden: Witteveen-Hevinga (PvdA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA), Van der Vlies (SGP), Scheltma-de Nie (D66), Paulis (CDA), Franssen (VVD), Kamp (VVD), Van Nieuwenhoven (PvdA), Willems (Groen Links), G. de Jong (CDA), Tuinstra (CDA), De Kok (CDA), Akkerman (PvdA), Melkert (PvdA), Leerling (RPF), Kohnstamm (D66), Brouwer (Groen Links), Eisses-Timmerman (CDA), Van Gelder (PvdA), Kalsbeek-Jasperse (PvdA), Reitsma (CDA), De Korte (VVD), en Van Houwelingen (CDA).

² Samenstelling:

Leden: Dees (VVD), Beckers-de Bruijn (Groen Links), E. G. Terpstra (VVD), Castricum (PvdA), Spieker (PvdA), Van der Vlies (SGP), Jorritsma-Lebbink (VVD), Laning-Boersema (VDA), voorzitter, De Kok (CDA), Kohnstamm (D66), De Cloe (PvdA), G. H. Terpstra (CDA), Swildens-Roozendaal (PvdA), Soutendijk-van Appeldoorn (CDA), Van de Camp (CDA), Smits (CDA), Vriens-Auerbach (CDA), Van Otterloo (PvdA), Netelenbos (PvdA), ondervoorzitter, Versnel-Schmitz (D66), Achttienribbe-Buijs (PvdA), Ruigrok-Verreijt (PvdA) en Hillen (CDA).
Plv. leden: Van Hoof (VVD), Willems (Groen Links), Linschoten (VVD), Leijne (PvdA), E. van Middelkoop (GPV), Kamp (VVD), Van der Heijden (CDA), Krajenbrink (CDA),

De vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹, voor het Gehandicaptenbeleid² en voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening³ hebben op 4 februari 1993 overleg gevoerd met de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur over de effecten van het wetsvoorstel Voorzieningen gehandicapten (22 815) op de wetgeving inzake de AWBZ (22 904), ADL-clusterwoningen en de AWW-premieplicht.

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand woordelijk verslag uit, dat is vervaardigd door de Stenografische dienst.

De voorzitter van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Doelman-Pel

De griffier van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Jooren

Schimmel (D66), Niessen (PvdA), Huibers (CDA), Wolters (CDA), Hermes (CDA), Doelman-Pel (CDA), Janmaat-Abee (CDA), De Pree (PvdA), Groenman (D66), Leerling (RPF) en Van Leijenhof (CDA).

³ Samenstelling:

Leden: Castricum (PvdA), voorzitter, Spieker (PvdA), Verbugt (VVD), Van Noord (CDA), Van Vlijmen (CDA), De Pree (PvdA), Schutte (GPV), Wolters (CDA), Lankhorst (Groen Links), ondervoorzitter, Tommel (D66), Te Veldhuis (VVD), Van Erp (VVD), Tegelaar-Boonacker (CDA), Swildens-Roozendaal (PvdA), Van de Camp (CDA), Koetje (CDA), Versnel-Schmitz (D66), Ruigrok-Verreijt (PvdA), Van Gijzel (PvdA),

M. D. Th. M. de Jong (CDA), M. M. van der Burg (PvdA), A. de Jong (PvdA) en Ramlal (CDA).

Plv. leden: R. M. van Middelkoop (PvdA), J. H. van den Berg (PvdA), Jorritsma-Lebbink (VVD), Boers-Wijnberg (CDA), Paulis (CDA), Quint-Maagdenberg (PvdA), J. T. van den Berg (SGP), De Graaf (CDA), Rosenmöller (Groen Links), Ter Veer (D66), Van Rey (VVD), De Korte (VVD), De Kok (CDA), Verspaget (PvdA), Esselink (CDA), Reitsma (CDA), Wolffensperger (D66), Netelenbos (PvdA), Leerling (RPF), Van der Ploeg-Posthumus (CDA), Kersten (PvdA), Van der Vaart (PvdA) en Tuinstra (CDA).

Stenografisch verslag van een mondeling overleg van de vaste Commissies voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹, voor het Gehandicaptenbeleid² en voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening³

Donderdag 4 februari 1993

Aanvang 11.30 uur

Voorzitter: Doelman-Pel

Aanwezig zijn 11 leden der Kamer, te weten:

Doelman-Pel, Van der Vlies, Van Otterloo, Kohnstamm, Linschoten, Tuinstra, Kamp, De Kok, Van Hoof, Beijlen-Geerts en E.G. Terpstra,

alsmede de heer Simons, staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, en mevrouw Ter Veld, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De **voorzitter**: Ik open de vergadering en heet alle aanwezigen welkom. Aan de orde is een mondeling overleg in verband met het wetsvoorstel Voorzieningen gehandicapten. Dit mondeling overleg is aangevraagd door de fractie van het CDA. Bij dit overleg wordt tevens betrokken de brief van de staatssecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur d.d. 1 februari 1993 inzake gehandicaptenvoorzieningen.

De heer **Tuinstra** (CDA): Mevrouw de voorzitter. De zojuist door u genoemde brief betreft aspecten van het wetsvoorstel Voorzieningen gehandicapten die ons inziens moeten worden betrokken bij het proces dat leidt tot het eindresultaat van deze wetsbehandeling. Wij realiseren ons dat nog voor de zomer de herziening van de AAW-aanspraken zal worden afgerond. In de tweede helft van 1993 zullen de gemeenten worden geconfronteerd met de voorlichting over en de voorbereiding van de invoering van een en ander

op 1 januari 1994. Het is tegen die achtergrond dat de brief van 1 februari is geformuleerd. Er moet immers sprake zijn van een pakket van wijzigingen zonder losse einden, dat met betrokkenen kan worden besproken. Men dient zich te realiseren dat het de gemeenteraad is die in dit verband een verordening moet opstellen en dat het gebruikelijk is dat daarover overleg wordt gepleegd. Als daarbij geen complete voorlichting kan worden gegeven over de "was-situatie" en de "wordt-situatie", levert dat een zorgelijke situatie op. Daarom is deze brief opgesteld.

Voorzitter. Vervolgens wil ik ingaan op de wetgevingstechniek. Ik zal trachten aan te geven, hoe de problemen op dit gebied na dit overleg zouden kunnen worden opgelost. Het wetsvoorstel Voorzieningen gehandicapten vormt de hoofdmoot maar daarnaast zie ik een drietal onderwerpen die in onze brief zijn vermeld. Twee onderwerpen liggen op het terrein van de staatssecretaris van Volksgezondheid. Ik denk aan de nieuwe aanspraken die in de AWBZ worden opgenomen, zoals daar zijn de gezinshulp en de ADL-clusterwoningen. Overigens constateer ik dat de staatssecretaris goed is geïnformeerd over deze zaken. In de brief wordt aangegeven hoe de gehandicaptenvoorzieningen in de AWBZ worden opgenomen en uit de inhoud ervan blijkt dat al een groot gedeelte van de hierover te stellen vragen wordt beantwoord.

De oplossingsrichting die de staatssecretaris in het kader van de behandeling van het wetsvoorstel Voorzieningen gehandicapten aan

ons voorlegt, houdt in dat op een snelle manier ten aanzien van een groot aantal onderdelen via ministeriële regeling duidelijkheid wordt verschaft zodat men niet wordt geconfronteerd met de langdurige wetgevingsprocedure. Op de aangegeven wijze kan de termijn van drie maanden worden aangehouden. Overal waar de vervangende aanspraken in de AWBZ worden aangebracht en er per ministerieel besluit kan worden gewerkt, kunnen wij dus nog voor de zomer kennisnemen van de resultaten. Tevens weten betrokkenen dan hoe het met de aanspraken per 1 januari 1994 zit. Is de staatssecretaris voornemens om bij de afronding van de hoofdwet, de wet Voorzieningen gehandicapten, deze ministeriële regelingen gereed te hebben zodat degenen die in de tweede helft van 1993 aan de voorbereiding moeten werken, precies op de hoogte zijn van de situatie na 1 januari 1994?

In de brief wordt met betrekking tot bepaalde onderwerpen verwezen naar de behandeling van de wetgeving inzake de AWBZ (22904). Ten aanzien hiervan wil ik enkele procedurele opmerkingen maken. Als de voorstellen met betrekking tot de functionele aanspraken per 1 januari 1994 kunnen worden afgerond, zou alles precies passen. Er rijzen hier enkele vragen. Het is waarschijnlijk dat deze procedure achter die van de hoofdwet, de wet Voorzieningen gehandicapten, aanloopt. Er is dus sprake van een tijdsverschil. Is de staatssecretaris bereid om nog voor de zomer de aanspraken die in het kader van de functionele aanspraken per 1 januari 1994 worden geregeld,

op basis van de fungerende wet en dus zonder "modernisering" in de huidige besluiten neer te leggen? Die besluiten kunnen dan vervallen als het wetsvoorstel inzake de functionele aanspraken (22904) is afgehandeld. Wij bepleiten deze werkwijze, al was het alleen maar om degenen die na de zomer met de voorbereiding aan de gang moeten gaan, gemeenten en AWBZ-uitvoeringsorganen, duidelijkheid te bieden over de situatie per 1 januari 1994.

Mevrouw Kamp (VVD): Ik constateer dat u er enerzijds aan denkt om een en ander bij ministeriële beschikking te regelen en dat u de staatssecretaris anderzijds vraagt om ook in het kader van de oude AWBZ ministeriële beslissingen te nemen. Betekent dit nu niet dat de fractie van het CDA in feite de Kamer buitenspel zet bij deze zeer belangrijke wetgeving?

De heer Tuinstra (CDA): Ook als het om ministeriële besluiten gaat, staat de Kamer niet aan de zijlijn. Bovendien biedt de bestaande wetgeving deze mogelijkheid. Ook op 1 januari 1993 zijn op deze wijze met betrekking tot de AWBZ wijzigingen doorgevoerd en die zijn niet als "onbehoorlijk" aangemerkt terwijl de Kamer niet buitenspel werd gezet. Ik bepleit in feite niet anders dan bestendig beleid totdat het wetsvoorstel inzake de functionele aanspraken een en ander overbodig maakt, dus tot 1 januari 1994. Voorzitter. Ik kan de opmerking van mevrouw Kamp niet goed plaatsen.

De heer Van Otterloo (PvdA): Voorzitter. De heer Tuinstra spreekt over een wetsvoorstel dat wij naar verwachting voor de zomervakantie in dit huis zullen afhandelen. Blijkbaar wil hij daarnaast nog eens ministeriële besluiten voorbereiden om aan het veld meer inzicht te geven in de situatie na 1 januari 1994. Dat zou dan gebeuren op hetzelfde moment waarop het veld weet hoe de wet eruit ziet die per 1 januari 1994 in werking zal treden. Denkt de heer Tuinstra niet dat de door hem bepleite werkwijze eerder tot verwarring aanleiding zal geven? Immers, bij die opzet heeft men te maken met zowel aanspraken in de nieuwe vorm als met aanspraken in de oude vorm.

De heer Tuinstra (CDA): Voorzitter. De heer Van Otterloo spreekt over afhandeling vóór de zomer in dit huis. In het najaar volgt dan de verdere behandeling. Daarmee is al een tijdsverschil aangegeven in relatie met de procedure inzake de hoofdwet. Ik constateer dat er tot in oktober en mogelijk tot op een later tijdstip onduidelijkheden zouden kunnen bestaan omdat de behandeling nog niet geheel is afgerond. Om dit te voorkomen vraag ik de staatssecretaris of niet aan het pakket, zoals dat voor de zomer met betrekking tot de AAW-voorzieningen wordt afgehandeld, ministeriële besluiten kunnen worden toegevoegd op basis van de bestaande wetgeving, zodat de uitvoerders niet met open einden worden geconfronteerd. Als de modernisering van de AWBZ verder wordt afgehandeld, kan een en ander weer worden ingetrokken. Hoe dan ook, de uitvoerders moeten weten wat er met het pakket al dan niet wordt geregeld.

De heer Van Otterloo (PvdA): Voorzitter. Het antwoord van de heer Tuinstra sluit niet aan op mijn vraag. Er volgt inderdaad nog een behandeling in de Eerste Kamer. Wellicht wil de fractie van het CDA tegen die achtergrond een veiligheidsnet construeren maar op dit moment spreken wij over de inhoud van de wet zoals die in dit huis wordt vastgesteld. De formulering van de zorgaanspraken zal door de behandeling in de Eerste Kamer niet meer veranderen. Zal het nu niet verwarrend werken wanneer enerzijds de op de nieuwe wijze geformuleerde zorgaanspraken in dit huis zijn behandeld en er anderzijds op de ouderwetse manier zorgaanspraken aan de orde komen op grond van ministeriële besluiten?

De heer Tuinstra (CDA): Voorzitter. Ik verwijs de heer Van Otterloo naar de brief van 1 februari. Daarin legt de staatssecretaris de Kamer de mogelijkheid voor, de problemen door middel van ministeriële besluiten op te lossen. De heer Van Otterloo kan met mij hoofdstuk 3 nalopen en zijn conclusies trekken. De vraag rijst of de hier aangekondigde ministeriële besluiten voor de zomer gereed zijn. Met betrekking tot twee naar de AWBZ over te

hevelen onderdelen wordt géén ministerieel besluit voorzien maar is er sprake van een rechtstreekse koppeling aan de aanspraken van de wet. Het is ten aanzien van deze onderdelen dat ik de staatssecretaris vraag of niet alvast op grond van de huidige wetgeving in het juni-pakket besluiten kunnen worden opgenomen. Dat kan desnoods pro forma gebeuren. Van belang is dat er voor de uitvoerenden die met de voorbereiding zijn belast, geen open einden zijn.

De heer Van Hoof (VVD): Voorzitter. De heer Tuinstra geeft impliciet aan dat hij zich goed kan vinden in de brief van 1 februari maar ik neem aan dat hij zich ook zal realiseren dat over de inhoud van die brief nog heel wat vragen te stellen zijn. Het is zeker verstandig om die brief goed te bekijken tegen de achtergrond van het totaal van de wet Voorziening gehandicapten. Mijn conclusie is dat de heer Tuinstra in feite vooruitloopt op de behandeling van het desbetreffende wetsvoorstel. Bovendien wil hij met ministeriële beschikkingen werken waarvan ik mij afvraag wat de zin ervan kan zijn. Er zullen mogelijk nog allerlei veranderingen volgen. Ik vind, voorzitter, dat de heer Tuinstra met een slecht voorstel is gekomen.

De heer Tuinstra (CDA): Voorzitter, ik wacht de reactie van de staatssecretaris op mijn betoog af.

De heer Kohnstamm (D66): Voorzitter, op deze manier wordt de discussie schimmiger. Als ik het goed begrijp, wil de heer Tuinstra voorkomen dat er per 1 januari 1994 in het veld onduidelijkheid zou rijzen over de situatie die dan zal ontstaan. Om dit te bewerkstelligen zou hij – het geldt voor een deel ook voor de staatssecretaris – een aantal zaken bij ministeriële verordening op grond van de oude wetgeving willen regelen, waarna de Kamer nog zal spreken. Op zichzelf kan ik best instemmen met het streven van de heer Tuinstra om de besluitvorming zo helder mogelijk te laten verlopen, opdat een ieder weet waar hij aan toe is, maar met zijn oplossing zijn wij er nog niet, want die ministeriële regelingen kunnen vervolgens overruled worden door een meerderheid van de Kamer. In een

monistisch systeem zou het kunnen, maar in ons dualistische systeem moeten wij niet geheel uitsluiten dat de Kamer af en toe anders denkt dan het kabinet voorstelt.

De heer **Tuinstra** (CDA): Voorzitter, het lijkt mij dat de heer Kohnstamm alleen maar mist veroorzaakt. Zolang de huidige wet geldt, berust de uitvoering ervan bij de staatssecretaris en is zij gemachtigd, de noodzakelijke uitvoeringsmaatregelen te nemen. Ik heb de heer Kohnstamm ook niet horen zeggen dat de uitvoeringsbesluiten die nu bij brief per 1 februari zijn aangekondigd, op onbehoorlijk handelen zou duiden. Ik houd dus vol dat wat wij naar voren brengen, bestendig beleid is en dat het aansluit bij de brief van de staatssecretaris.

Die brief heeft overigens al veel van onze vragen weggenomen. Op een tweetal punten heb ik een nadere vraag gesteld, waarop ik nu eerst graag een reactie van de staatssecretaris van Volksgezondheid zou willen vernemen.

Ten slotte nog een vraag aan de staatssecretaris van Sociale Zaken over de premieheffing voor de AAW. In het voorlopig verslag hebben wij daarover ook al vragen gesteld, waarop een procedureel antwoord is gegeven: een vervolgotitie. Aan de overheveling zijn inkomenseffecten verbonden, plussen en minnen. Er is nu op dit punt duidelijkheid ontstaan: de premiebetaling voor deze volksverzekering eindigt op 65-jarige leeftijd. Uit persberichten van het ministerie heb ik begrepen dat ook het kabinet die mening is toegedaan. Dan blijft alleen nog de vraag over, of wij op dit punt alsnog op korte termijn een nota van wijziging tegemoet kunnen zien, omdat er na de wetswijziging in 1989 immers sprake is van levenslange premiebetaling.

Mevrouw **Beijlen-Geerts** (PvdA): Mevrouw de voorzitter. Net als de CDA-fractie hebben wij een aantal keren in mondeling overleg aangegeven dat wij de hoofdlijnen van het wetsvoorstel Voorzieningen gehandicapten ondersteunen, zeker als het gaat om het recht voor ouderen op voorzieningen, de harmonisatie van de regelgeving en de decentralisatie naar de gemeenten. Wij hebben nog steeds veel vragen over de

inkomenseffecten voor de gehandicapten. De schriftelijke procedure loopt nog en wij kunnen een aantal vragen daarin kwijt, maar nu het CDA dit mondeling overleg heeft aangevraagd, maken wij graag van de gelegenheid gebruik om enkele opmerkingen te maken en vragen te stellen.

Er is bij onze fractie enige irritatie ontstaan door de manier waarop de bewindspersonen bij de behandeling van dit wetsvoorstel met de Kamer omgaan. Er wordt in de memorie van toelichting niet ingegaan op de kritiek dat ouderen voor een lege AAW-voorziening gaan betalen, terwijl dit bij het opstellen daarvan toch al bekend was. Voordat wij onze bijdrage aan het voorlopig verslag indienden, lazen wij in de krant dat ouderen daarom ANW-premie moeten gaan betalen. Enige dagen na de indiening van het voorlopig verslag is in de nota naar aanleiding van het verslag over de verlenging van de horizonbepaling te lezen dat ouderen inderdaad ANW-premie moeten gaan betalen. Dit had de Kamer natuurlijk in gestencilde vorm al eerder kunnen worden gemeld, opdat wij er in het voorlopig verslag rekening mee hadden kunnen houden.

En eigenlijk geldt hetzelfde voor de overheveling van voorzieningen naar de AWBZ. Er wordt in de memorie van antwoord gesteld dat ons een dezer dagen een brief zal bereiken met een reactie op het advies van de Ziekenfondsraad. Misschien is het wat simpel geredeneerd, maar wat mij betreft had die memorie van antwoord wel enige dagen kunnen wachten, want dan had een en ander daar al in kunnen worden verwerkt. Een paar dagen geleden hebben wij de brief gekregen, zodat wij er nu wel op kunnen reageren.

In het voorlopig verslag hebben wij talloze kritische vragen gesteld. Ik moet constateren dat bijna de helft van de vragen niet is beantwoord. Als het om wezenlijke vragen gaat, zoals die over de inkomenseffecten voor de huidige gehandicapten, vind ik dit zeer bezwaarlijk. Als de bewindspersonen er prijs op stellen dat de Partij van de Arbeid achter dit voorstel blijft staan, dan mogen wij toch op z'n minst verlangen dat onze vragen worden beantwoord.

Vervolgens wil ik een aantal vragen stellen. De heer Tuinstra

sprak al over de premieplicht voor de AAW, wij hebben er in het voorlopig verslag al aandacht aan besteed. Er wordt voorgesteld om ouderen ANW-premie in plaats van AAW-premie te laten betalen. Is dit juridisch nu beter houdbaar en gaat het in de voorstellen die ons nog in een apart wetsvoorstel zullen bereiken, om dezelfde percentages? Waarom is deze keuze gemaakt en waarom is er niet de voorkeur gegeven aan bijvoorbeeld een opslag op de AWBZ-premie, opdat er een relatie tussen premie en recht ontstaat? En nog twee simpele vragen: Zou het hele probleem niet te voorkomen zijn door in het voorzieningenartikel in de AAW naar de WVG te verwijzen? En wat is er nu precies tegen handhaving van de huidige situatie, waarin ouderen geen premie betalen maar meer belasting, waarmee de WVG gefinancierd zou kunnen worden?

Staatssecretaris **Ter Veld**: Hoe bedoelt u dit precies?

Mevrouw **Beijlen-Geerts** (PvdA): Ik doel op de huidige situatie. Bij de operatie-Oort hebben wij in de Kamer, om te voorkomen dat ouderen al recht zouden krijgen op AAW-voorzieningen terwijl wij nog niet konden voorzien, hoe groot het financiële beslag zou zijn, besloten om de belasting voor ouderen te verhogen en hen nog geen AAW-premie te laten betalen. Wat is er tegen om dit zo te laten? Je bent dan immers af van kwesties als de juridische houdbaarheid van het afdragen van AAW-premie of ANW-premie. Het zou de simpelste oplossing zijn; wellicht is het niet mogelijk, maar dat zou ik dan graag vernemen.

Met betrekking tot woningaanpassingen voor meer dan f 45.000 en de ADL-clusterwoningen stelt de staatssecretaris van Volksgezondheid voor, een subsidieregeling in te stellen ten laste van de Wet financiering volksverzekeringen. Waarom wordt er nu weer voor een aparte regeling gekozen? Dit lijkt ons strijdig met de "één loket"-gedachte en bovendien zijn de mogelijke grensgeschillen rondom dat bedrag van f 45.000 nog niet ondervangen, zodat het gevaar blijft bestaan dat de cliënt van het kastje naar de muur wordt gestuurd. En waarom wordt er

geen relatie gelegd met de woon/zorgcomplexen? Daarbij gaat het immers om hetzelfde uitgangspunt, namelijk ouderen zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen. Het gaat voor een deel ook om dezelfde doelgroep en ook hierbij wordt er geconstateerd dat de zaak via een fonds gefinancierd zou moeten worden. En ten slotte vraag ik mij in dit kader af, waarom beide zaken in verband met de raakvlakken met andere beleidsterreinen niet gedecentraliseerd worden naar de gemeenten.

Voorzitter, dit zijn wellicht wat veel vragen, maar misschien zou dit gedeelte van mijn bijdrage van een reactie kunnen worden voorzien in de brief over woon/zorgcomplexen, die ons toch al is toegezegd.

De voorzitter: Dit mondeling overleg is aangevraagd voor het maken van procedurele afspraken. Het is de bedoeling dat het eindverslag over veertien dagen wordt uitgebracht en er zou met het oog daarop nu alleen gesproken worden over het op elkaar afstemmen van de wetsvoorstellen.

Mevrouw Terpstra (VVD): Ik zou dit toch niet graag hebben willen missen!

De voorzitter: Het is uiteraard aan u om dat te beoordelen. Maar het lijkt mij in ieder geval dat er nu heel veel vragen gesteld worden die ook in het eindverslag zouden kunnen worden verwerkt. Ze zijn dus eigenlijk een beetje buiten de orde.

Mevrouw Beijlen-Geerts (PvdA): Ik heb al de suggestie gedaan om mijn vragen over dat laatste onderwerp te betrekken bij onderwerpen die nog behandeld zullen worden, dus in het eindverslag of in het kader van de woon/zorgcomplexen. Ik zal straks eindigen met een procedureel punt.

De voorzitter: Nee, ik zou er prijs op stellen als u zich beperkte tot procedurele zaken.

Mevrouw Beijlen-Geerts (PvdA): Goed, voorzitter. Mijn laatste vraag zal ik voor het eindverslag bewaren en ik hoop dat ook mijn andere vragen dan wel zullen worden beantwoord.

Voorzitter, u zei het al, de

procedure is nog in volle gang. Binnenkort moeten wij het eindverslag indienen en ik zeg nogmaals dat ik hoop dat al onze vragen dan beantwoord zullen worden, opdat wij dit wetsvoorstel gewoon netjes volgens de regels zullen kunnen afhandelen. Ik ben blij met de mededeling van de heer Tuinstra dat ook hij van mening is dat de behandeling van het wetsvoorstel nog vóór de zomer afgerond moet worden.

De heer Van Hoof (VVD): Voorzitter. Zowel de brief over de wet Voorzieningen gehandicapten als de discussie over de AAW heeft ook bij de VVD een aantal vragen opgeroepen. Met de brief wordt een deel van de vragen over het onderbrengen van de verschillende voorzieningen beantwoord, maar daarmee zijn toch weer nieuwe vragen gerezen. Ik heb begrepen dat ik die nu niet kwijt kan omdat er nog een eindverslag komt, maar ik zou er toch aandacht voor willen vragen dat het wetsvoorstel een aantal andere fundamentele benaderingen behelst. Er worden andere systemen voorgesteld, bijvoorbeeld op het gebied van diëten en van woningaanpassingen en ADL-clusterwoningen. Is deze brief nu het hele verhaal? Of is er van het kabinet nog een goede onderbouwing voor al deze gedachtenwisselingen en wijzigingen te verwachten?

Verder kan ik mij voorstellen dat al deze aanpassingen en besluiten ook effecten zullen hebben in het kader van de gemaakte financiële afspraken over het overbrengen van fondsen naar verschillende instanties. Daarover zou ik wat meer informatie willen hebben voordat wij aan het opstellen van het eindverslag toekomen.

Ik ben het met mijn collega van de Partij van de Arbeid eens dat de behandeling van deze wet, waarvan ik toch al niet zo blij word, ook qua procedure enige irritatie oproept. Ik ben verder heel blij met haar opmerking dat de ouderen tot nu toe via de belastingen betaald hebben voor de voorzieningen voor gehandicapten. Ik heb daar wel eens andere afspraken van de Partij van de Arbeid over gehoord. Deze gedachte kan ik in ieder geval geheel onderschrijven. Dit brengt mij op een vraag aan de regering. Nu ouderen

boven de 65 straks geen premie voor de AAW zullen behoeven te betalen, zal het hele traject van aanpassingen in de eerste schijf, met een rijksbijdrage, waarschijnlijk worden teruggedraaid. Het kabinet heeft al aangekondigd dat er kortingen zullen worden toegepast op de verlaging van de belastingen: geen 6%, maar 5%. Ouderen hebben jarenlang betaald, maar zij zien daar helemaal niets van terug. Bovendien wordt de voorgenomen belastingverlaging niet eens volledig doorgevoerd. Graag een uitgebreide toelichting hierop van de regering, naar ik aanneem gesteund door de PvdA. Wat hierover vermeld is in de memorie van antwoord bij dit wetsvoorstel en in die bij de tweede verlenging van de tijdelijke wet Handhaving leeftijdsgrenzen AAW in de Eerste Kamer, geeft hierover geen uitsluitel. De zaak is alleen maar onduidelijker geworden.

Mevrouw Kamp (VVD): Mevrouw de voorzitter. De staatssecretaris van WVC heeft zowel bij het afsluiten van het memorandum als op de vragen daaromtrent meegedeeld dat hij met de verzekeraars niet over de consequenties van de splitsing van de AAW-voorzieningen heeft gesproken. Ik begrijp dat hij nog steeds in overleg is met de verzekeraars. Kan hij meedelen hoe de stand van zaken daar is?

Hij voerde ook gesprekken met de aanbieders van zorg. Dit heeft niet tot een memorandum geleid. Kan hij zeggen of hij ook over het vraagstuk van indicatiestelling gesprekken voert met de aanbieders van zorg?

Het kabinet heeft ertoe besloten, de AWBZ niet verder carrier voor de basisverzekering te maken. In hoeverre kan de staatssecretaris dit gestand doen met de overheveling van al die voorzieningen naar de AWBZ?

De heer Kohnstamm (D66): Voorzitter. In essentie is de vraag van dit procedurele overleg verwoord in de brief van de fractie van de CDA, vandaag door de heer Tuinstra herhaald. Hoe kun je een aantal maatregelen in verschillende wetten zodanig per 1 januari 1994 zwaluwstaarten dat iedereen in de praktijk tijdig ongeveer weet waar hij aan toe is? Hierbij komt de vraag hoe de Kamer daadwerkelijk de mogelijkheid

kan hebben om hierop invloed uit te oefenen. Deze vraag is helder gesteld en daar moet antwoord op komen. Als dit niet klip en klaar is, zitten wij met het probleem van het eindverslag, maar dat kunnen wij vervolgens wel in een procedurevergadering ter hand nemen. Ik leg dus met klem deze vraag bij beide staatssecretarissen neer. Kunnen zij, zo nodig schriftelijk, de procedures inzichtelijk maken, zodat wij weten ten uiterste wanneer, waar en hoe besluitvorming dient plaats te vinden opdat aan de zorg van de heer Tuinstra wordt tegemoetgekomen dat wij zodanig besluiten dat er in de praktijk mee te werken is? Het is niet flauw bedoeld, maar wij mogen niet in de problemen komen zoals bij de tweede fase, toen niemand precies wist hoe of wat. Ik meen dat dit procedurele overleg hiervoor bedoeld is. De vragen zijn duidelijk.

De heer Van der Vlies (SGP): Mevrouw de voorzitter. Ook ik heb dit mondeling overleg als puur procedureel beschouwd. Ik zal mij dus niet begeven in vragen die de schriftelijke gedachtenwisseling tot nu toe over de wetsvoorstellen en de brief van 1 februari van de staatssecretaris oproepen. Die gelegenheid moet nog komen.

Er zijn twee majeure wetsvoorstellen bij de Kamer neergelegd die heel veel met elkaar te maken hebben en een gevoelige materie betreffen, zeker voor het deel van de voorzieningen voor gehandicapten. Wij weten dit en ook de bewindslieden zijn ervan doordrongen. Stel dat de wetgever in de loop van dit kalenderjaar definitieve wetgeving over dit gevoelige onderwerp kan vaststellen. Het is voor de fractie van de SGP volstrekt onaanvaardbaar als er vervolgens niet voldoende zicht bestaat op allerlei uitvoeringsaspecten. Daar moet je een traject aan laten voorafgaan. Gemeentebesturen en uitvoeringsorganen moeten zich er fatsoenlijk op kunnen voorbereiden. Enfin, dat hoef ik niet uit te leggen; dat weten wij.

Eigenlijk is mijn vraag dezelfde als die van de heer Kohnstamm. De regering heeft te regeren en wij zullen wel controleren. Kan de regering echter de garantie geven dat het spanningsveld dat ik net tekende, zich ten enenmale niet voordoet? Dat is de hamvraag voor

dit moment. Hierbij hoort een verantwoording over het draaiboek dat de kabinetsleden hier aanwezig zich voorstellen. Het andere deel van de wetgevende macht, de Staten-Generaal, zal hiermee in eigen verantwoordelijkheid rekening houden, maar misschien op onderdelen ervan moeten afwijken. Ik moet nog zien dat wij politiek van een leien dakje naar het eindstadium van deze wetgeving gaan. Dit levert een extra spanningsveld voor de staatssecretaris op bij de zorgaanpak van de AWBZ, want daar zit meer dan de voorzieningen voor gehandicapten. De staatssecretaris is er wel aan gewend om met dat cluster om te gaan, maar hij zal zich niet weer willen begeven in de problemen die hij eerder had. Ik denk niet dat hij zich als een ezel in de politiek zal willen gedragen door zich weer aan een steen te stoten.

Staatssecretaris Simons: Mevrouw de voorzitter. De brief over het mondeling overleg en de brief van 1 februari hebben elkaar mogelijk fysiek gekruist. Ik begrijp van de heer Tuinstra dat onze brief althans op papier een aantal knelpunten oplost.

Ik meen dat de heer Kohnstamm de hoofdvraag heel treffend heeft verwoord. Ik vroeg mij net af of het nu gaat om politieke beschouwingen over het gehandicaptenbeleid, de stelselwijziging enzovoorts, of om een puur procedurele zaak, afstemming ook in de tijd. Ik beperk mij tot het laatste punt en maak overigens een paar korte kanttekeningen.

Het mag helder zijn dat het onze inzet is, de wet voorzieningen gehandicapten en de modernisering van de verpleging en verzorging op hetzelfde moment in werking te hebben, op 1 januari 1994. Dit is verreweg het beste om het probleem van afstemming op het punt van de gehandicaptenzorg in de AWBZ te voorkomen en niet allerlei noodvoorzieningen te moeten treffen. Het kabinet heeft dit deels zelf in de hand door het tempo waarin het zijn stukken voor de Kamer klaarmaakt, maar er is ook een belangrijke eigen rol van de Kamer. De stand van zaken bij het wetsvoorstel dat onder mijn leiding is ingediend, is dat de memorie van antwoord eind februari, begin maart de Kamer kan bereiken. Dan hangt het weer van het tempo

van de Kamer af. Ik zal graag aangeven welk tijdschema naar onze mening gevolgd moet worden om gebrek aan harmonisatie te voorkomen. In de verhouding tussen kabinet en Kamer speelt de Kamer hierin een majeure rol. In de mate waarin de Kamer onder de indruk is van de afstemmingsproblemen bij aanvaarding van wetsontwerp 1 op moment x en wetsontwerp 2 op een later moment, heeft zij haar eigen afweging te maken. Als lid van het kabinet kan ik hierin maar een bescheiden rol spelen.

De heer Kohnstamm (D66): Wil de staatssecretaris deze impliciete toezegging nakomen en aangeven welk schema het kabinet zich voorstelt, natuurlijk met alle egards voor de Kamer?

Staatssecretaris Simons: Daar ben ik supergevoelig voor.

De heer Kohnstamm (D66): Dat moet ook; daar is geen twijfel over. In ieder geval moet iedereen zich van dat schema bewust zijn en kunnen zien in hoeverre wie waar achterloopt.

De voorzitter: Wanneer denkt de staatssecretaris dat schema te kunnen toezenden? Dan hebben wij een heldere afspraak.

Staatssecretaris Simons: De belangrijkste mededeling heb ik net al gedaan. De memorie van antwoord op het voorlopig verslag van de Kamer zal ik de Kamer eind februari doen toekomen. Ik moet even contact hebben met mijn collega Ter Veld, maar ik meen dat de wet voorzieningen gehandicapten in de fase van het eindverslag is. In de parlementaire behandeling van deze twee wetsvoorstellen zit dus een faseverschil. Voor de afronding ervan moeten wij er in de loop van dit najaar en mogelijk eerder voldoende inzicht in hebben of er een afstemmingsprobleem per 1 januari 1994 is. Vervolgens komt de vraag van de heer Tuinstra welke voorzieningen op welk moment getroffen moeten worden als deze koninklijke weg niet gehaald wordt.

De heer Tuinstra (CDA): Zelfs deze koninklijke weg is voor degenen die de uitvoering ter hand moeten

nemen, niet uitvoerbaar. De hoofdwet die nu op de agenda staat, kan nog voor de zomer het Staatsblad halen. Dan begint men met de voorbereiding van de gemeentelijke verordening voor de overheveling uit de AAW. Pakweg driekwart van de aanspraken is dan duidelijk.

Staatssecretaris **Simons**: Mag ik wat vragen voor ons goede begrip? Er wordt telkens gesteld dat de wet voorzieningen gehandicapten op dat en dat moment het Staatsblad zal bereiken. Al dat soort veronderstellingen leiden er bijna toe dat nu allerlei noodvoorzieningen moeten worden getroffen omdat wij het op een of beide fronten toch niet halen. Dat vind ik op dit moment niet verantwoord.

De heer **Tuinstra** (CDA): Er zou een derde wetsvoorstel komen en ook nog een vierde over de premie. Deze twee lijken nu verdwenen te zijn, dus blijven er twee wetsvoorstellen over. In de procedures hiervan is er nu al drie maanden verschil. Daarom zegt de staatssecretaris terecht dat, indien de modernisering van de AWBZ in oktober wordt afgerond, de voorbereiding al ter hand is genomen van de gemeentelijke verordeningen, die in concept voor inspraak moeten worden aangeboden. Ik wijs erop dat het een onmogelijke situatie is voor de gemeenteraden en het overleg dat wij met belanghebbenden plegen te voeren, om voor driekwart de overheveling te presenteren en verder de mededeling te doen dat men voor de overige punten maar even moet afwachten wat er in het Staatsblad verschijnt.

Mevrouw **Kamp** (VVD): Zegt u nu namens de fractie van het CDA dat 1 januari 1994 procedureel onhaalbaar is?

De heer **Tuinstra** (CDA): Onze inzet is om dat laatste kwart via ministerieel besluit ook op 1 juli gereed te hebben, zodat het totale pakket na de zomer ter hand kan worden genomen. Als er in het najaar door de modernisering van de AWBZ wijziging in komt, is dat een wijziging op het reeds gepresenteerde volledige AAW-pakket.

Staatssecretaris **Simons**: In reactie

op de hoofdvraag van de heer Kohnstamm en de heer Van der Vlies zeg ik nog graag dat ik in overleg met mijn collega Ter Veld in een brief een tijdschema zal aangeven. De koninklijke weg is te trachten om een inspanning te leveren, waarbij het kabinet en de Kamer een verantwoordelijkheid hebben. Die inspanning is overigens ook om heel andere redenen dan de harmonisatie van het gehandicaptenbeleid nodig. Als wij 1 januari 1994 niet halen met het wetsvoorstel over de verpleging en verzorging, zijn er ook budgettaire gevolgen. Er zijn dus meer belangen in het geding om het wetsvoorstel in een reëel tempo verder te behandelen. Ik zal in de memorie van antwoord vrij uitvoerig ingaan op een paar kernkwesaties die hier aan de orde kwamen, zoals de indicatiestelling.

De heer **Tuinstra** zei dat op een onderdeel het risico bestaat dat wij het niet halen. Ik erken dat dit op enig moment aan de orde kan zijn. Als ik hem goed beluister, vindt hij dat wij een ministeriële regeling moeten treffen voor de AAW-gezinshulp en de ADL-hulpverlening als verstrekking via de AWBZ. Ik wil beslist niet flauw zijn, maar bij de behandeling van het besluit zorgaanspraken, in het kader van een eerder wetsvoorstel, hebben de Eerste Kamer en in mijn herinnering ook de Tweede Kamer niet slechts gesuggereerd, maar verordonneerd dat ik het allemaal bij wet moet doen. Hierdoor loopt het ook iets trager. Ik voel er niet geweldig veel voor, vooruitlopend op datgene wat naar ik hoop niet zal gebeuren, iets in een ministeriële regeling vast te leggen, waarop de heer Van Hoof en anderen terecht al commentaar hebben gegeven. Een ministeriële regeling roept licht het verwijt op dat ik een uitbreiding van de AWBZ met AAW-gezinshulp niet bij wet regel, wat eerder politiek als noodzaak werd gezien. Ik begrijp het motief om het probleem praktisch op te lossen en stel de commissie daarom voor dat mevrouw Ter Veld en ik, als na afronding van het tijdschema na de zomer blijkt dat er knelpunten in de afstemming ontstaan, dan bezien hoe wij het probleem voor een beperkte tijd zo goed mogelijk kunnen oplossen.

De heer **Tuinstra** (CDA): Mij wordt

min of meer in de mond gelegd dat ik een voorstel doe dat in strijd is met een door de Kamer aanvaard amendement op het wetsvoorstel voor de tweede fase. Dat is in het geheel onjuist door de staatssecretaris naar voren gebracht. Hij kondigt immers zes ministeriële besluiten aan op het terrein van geneesmiddelen en hulpmiddelen. Daarvoor geldt niet de bepaling dat het via een wetsvoorstel moet gebeuren, waar hij zojuist naar verwees. In de brief van 1 februari worden op grond van de overheveling van de AAW-voorzieningen zes ministeriële besluiten aangekondigd waarbij niet de opmerking staat dat ze in strijd zijn met de wet. Dat stel ik vast.

Er is slechts één onderdeel waarover onzekerheid kan ontstaan, namelijk de ADL-assistenten waarover in deze brief een aparte nota van wijziging wordt aangekondigd. Het enige wat ik daaromtrent heb gevraagd is of grond van de bestaande wet – hetgeen door het nieuwe wetsvoorstel weer teniet zou kunnen worden gedaan – een ministerieel besluit voor de ADL-assistenten zou kunnen worden toegevoegd aan het pakket per 1 juli naast de wijzigingen die voortvloeien uit de Wet voorzieningen gehandicapten.

Is de staatssecretaris van mening dat de zes nu aangekondigde ministeriële besluiten, inderdaad per 1 juli in het totale pakket gereed moeten liggen? Volgens zijn procedure zou dit toch ongeveer in oktober kunnen? Wil de staatssecretaris bevorderen dat de zes aangekondigde wijzigingen in ministeriële besluiten per 1 juli gereed liggen zodat de uitvoering in het tweede halfjaar, geheel compleet, aan de betrokkenen en de gemeenten kunnen worden aangeboden?

De heer **Van Hoof** (VVD): Voorzitter! Het staat mij bij dat de staatssecretaris een afspraak heeft gemaakt met de VNG dat ze voldoende tijd zal krijgen om de invoering tot stand te kunnen brengen. Ik begrijp de zorg van de heer Tuinstra dan ook niet zo goed.

Staatssecretaris **Simons**: Mevrouw de voorzitter! Ik zal dit in het tijdschema dat ik al eerder toezegde, precies aangeven. Ik zou het nu iets te risicovol vinden om te zeggen dat

al die ministeriële regelingen precies per 1 juli gereed zijn. In de aanvullende brief zal ik de Kamer hierover zo goed mogelijk informeren en voorlichten.

De heer **Tuinstra** (CDA): Waarom zou het niet per 1 juli kunnen? U houdt nu weer een slag om de arm.

Staatssecretaris **Simons**: Ik heb u gezegd dat ik dit in de brief over de verantwoording van het tijdschema precies zal opnemen. Ik wil er nu niet van uitgaan dat de harmonisatie van de wetgeving niet zal plaatsvinden en dat wij daar een probleem hebben. Ik zie wel de mogelijkheid dat dat kan ontstaan maar dan zullen wij heel zorgvuldig na de zomer met elkaar moeten bepalen – ik zie daarin geen risico voor de uitvoering – hoe we vooral voor de AAW-gezinshulp een zo praktisch mogelijke oplossing kunnen vinden. Met mijn opmerking bedoelde ik dat ik het een te groot risico zou vinden om voor de AAW-gezinshulp, al is het maar tijdelijk, een ministeriële regeling te treffen met alle kritiek die daar dan weer op zou komen. Men zou dit immers zo'n wezenlijke verandering in het verstrekkingenbeleid kunnen vinden dat het niet op basis van een ministeriële regeling zou moeten gebeuren. Ik zie het punt van de heer Tuinstra wel maar ik meen dat wij daarvoor in de loop van de nazomer goede oplossingen kunnen vinden als wij die wetsvoorstellen niet tijdig in het Staatsblad krijgen.

Mijn tweede opmerking gaat over de opmerking van de heer Van Hoof over de fundamentele discussie-onderbouwing van tal van voorstellen die nu operationeel voorliggen. Ik meen dat de fundamentele beschouwingen geleverd zijn in de brief van 6 mei 1991 over het geïntegreerd gehandicaptenbeleid. Ik weet niet of de heer Van Hoof in het uitvoerige mondelinge overleg dat wij daarover gehouden hebben, aanwezig was. Er zijn toen fundamentele keuzes gemaakt, waaronder ook overhevelingen vanuit AAW naar AWBZ. Het leek mij dan ook overbodig om in de brief van 1 februari die fundamentele onderbouwing te herhalen.

De heer **Van Hoof** (VVD): Ik was inderdaad niet aanwezig in dat mondelinge overleg over de brief van

6 mei 1991 maar ik heb wel de stukken gelezen. Ik weet dan ook wat uw principiële onderbouwing was. Des te meer verbaast het mij dat u nu ineens over bijvoorbeeld de grens van f 45.000 en de ADL-woningen een ander standpunt inneemt dan u toen innam. Dat was de essentie van mijn vraag.

Staatssecretaris **Simons**: Wij zullen dat bij de verdere parlementaire behandeling van het wetsvoorstel aan de orde krijgen.

Mevrouw Beijlen stelde nog een vraag over de subsidieregeling voor de woningaanpassing boven f 45.000 in verband met de Wet financiering volksverzekeringen. Ik verwijs naar de brief van 1 februari waarin een korte en kernachtige argumentatie staat waarom ons dat op dit moment het meest wenselijk lijkt. Op zichzelf kan de commissie bij de verdere beschouwing in de Kamer over de woon/zorgvoorzieningen voor ouderen, dit aspect erbij betrekken.

Mevrouw Kamp heeft met betrekking tot dit punt nog een vraag gesteld over adviezen van verzekeraars. Deze Wet voorzieningen gehandicapten is ongeveer alle adviesorganen gepasseerd, zeker op het onderdeel AAW, AWBZ, Ziekenfondsraad enzovoorts, waarin verzekeraars, de particuliere en de ziekenfondsen, voluit participeren. Het zou dan ook echt overbodig zijn om nog eens een extra overleg hierover met verzekeraars te hebben, nu men in alle gremia waarin men vertegenwoordigd is over dit onderdeel van de wettelijke wijziging heeft kunnen adviseren.

Mevrouw Kamp heeft ook een vraag gesteld over de indicatiestelling. De Kamer heeft over verpleging en verzorging in het voorlopig verslag zeer veel opgemerkt. Ik zal in de memorie van antwoord aan het einde van deze maand, uitvoerig ingaan op dat kwetsbare punt van de indicatiestelling. Inmiddels heb ik hierover met de aanbieders van zorg een indringend en zeer positief verlopen gesprek gehad. De vragen van de heer Kohnstamm heb ik impliciet beantwoord en dat geldt ook voor de vragen van de heer Van der Vlies met betrekking tot de toelegging van het draaiboek dat er in overleg met collega Ter Veld zal komen.

De **voorzitter**: Is het mogelijk dat over veertien dagen, voordat het eindverslag wordt ingediend, er in elk geval een brief ligt met daarin de tijdsplanning die het kabinet zich voorstelt?

Staatssecretaris **Simons**: Ik meen dat mevrouw Ter Veld hier iets over wil zeggen.

Staatssecretaris **Ter Veld**: Voorzitter! Juist in dit proceduredebat is het misschien heel belangrijk, te benadrukken waarom de datum van 1 juli voor de Wet voorzieningen gehandicapten van groot belang is. Er moet namelijk een wettelijke basis zijn om voor 100.000 mensen die thans een voorziening krijgen vanuit de bedrijfsvereniging op grond van de AAW, een goede overdracht aan de gemeenten te kunnen waarborgen. Dat kan niet zonder wettelijke basis. Wil je de gemeenten, de bedrijfsvereniging en de GMD in staat stellen om voor zoveel mensen een goede overdracht te bewerkstelligen, dan heb je daar dat halfjaar voor nodig. Dat vereist gewoon een wettelijke basis.

De wetgeving van collega Simons – ik ben altijd blij dat hij praktische oplossingen bedenkt wanneer het niet goed gaat maar hij gaat er terecht van uit dat het wel goed gaat – is in die zin voor de uitvoering minder belangrijk omdat de praktische grondslag voor de AAW-hulp altijd geïndiceerd wordt vanuit de gezinsverzorging. In die zin is het voor de uitvoeringskant veel minder gecompliceerd. Maar wil je op een goede manier in staat zijn om dossieroverdracht te doen en mensen van de ene uitvoeringsinstantie naar een andere te brengen, dan vereist dat een goede wettelijke basis. Daarom zou de Wet voorzieningen gehandicapten op 1 juli in het Staatsblad moeten staan. Het is een heel grote operatie voor uitvoeringsinstanties. Dat is de reden waarom ik, als eerste ondertekenaar van dat wetsvoorstel, iets meer haast heb dan collega Simons. Maar wil men dat de harmonisatie, de rechten van ouderen maar ook de decentralisatie waar mevrouw Beijlen op wees, goed samenlopen dan moeten alle regels vanuit Volkshuisvesting, vanuit Sociale Zaken en vanuit WVC op 1 januari 1994 in werking treden. Er

zijn praktische oplossingen mogelijk voor het geval dit onverhoopt niet lukt, maar daar moeten wij nu niet van uitgaan.

De regelgeving voor de premie- of belastingheffing heeft wat dat betreft geen grotere haast dan 1 januari 1994. Ik hecht er zo sterk aan om dit wetsvoorstel zo snel mogelijk bij de Kamer te hebben om de financiële kant – het gaat om de oude restjes van de Oort-wetgeving – zo mogelijk nog te kunnen betrekken bij het dekkingsplan van het kabinet omdat dit altijd enige inkomensgevolgen heeft. Die inkomensgevolgen werken hoe dan ook altijd positief uit voor bejaarden met een pensioen maar zij kunnen een minimaal, maar toch wel enig, negatief inkomenseffect hebben voor mensen op het minimuminkomensniveau. Daarom wil ik hier duidelijkheid over hebben opdat ik het kan betrekken bij de discussie over het dekkingsplan.

De heer **Kohnstamm** (D66): Maar het is voor de Kamer toch ook relevant om dat dekkingsplan tot op grote hoogte te kennen bij de behandeling van de Wet voorzieningen gehandicapten? Anders schrijf je een ongedekte cheque uit en dat kan niet de bedoeling zijn.

Staatssecretaris **Ter Veld**: Het is ook geen ongedekte cheque voor de gemeenten en uitvoeringsinstanties, want daar zit het volstrekt rond. Bij de AAW-horizonbepaling heb ik aangegeven hoe de lijnen van het kabinet zijn. Tegen mevrouw Beijlen wil ik nog even zeggen dat de informatie elkaar inderdaad heeft gekruist. Zowel vanuit de AAW – de aanscherping van het inkomensderivingsprincipe, een wetsvoorstel dat mevrouw Beijlen vast ook zelf behandelt – als vanuit de Wet voorzieningen gehandicapten was er een doorslaggevende argumentatie, die ook door de Raad van State naar voren werd gebracht bij de horizonbepaling, om geen premie AAW te heffen boven de 65 jaar. Na de invoering van de Oort-wetgeving is het kabinet nagegaan welke premies terecht over alle leeftijdsgroepen geheven worden: bijvoorbeeld de AWBZ maar ook de Algemene weduwen- en wezenwet die thans niet meer gecombineerd met de AOW geheven wordt en daarom ook boven de 65 jaar geheven kan

worden. Mensen boven de 65 jaar zijn verzekerd. Als iemand boven de 65 jaar overlijdt komt de partner hiervoor in aanmerking. De juridische risico's zijn daarvoor niet relevant. Bij de AOW is door de Kamer in meerderheid gezegd dat het kabinet daar nog geen premie moet heffen omdat daar het verzekerde risico reeds is ingetreden. Ik herinner mij dat de PvdA daar nooit problemen mee had. Ik ga dan even terug naar de discussie van 13 en 20 januari 1989.

Voor de Nabestaandenwet evenals voor de AWBZ is er dus geen reden voor premievrijstelling boven de 65 jaar voor de AAW wel. Dat geeft ook inkomenstechnisch het voordeel dat je de premie ingevolge de Nabestaandenwet heft over een groter draagvlak, namelijk niet alleen de mensen onder de 65 jaar, terwijl de AAW voor de mensen onder de 65 jaar straks weer volstrekt premiegefinancierd blijft. Ik zei al dat de mensen onder de 65 jaar een zeer licht negatief koopkrachteffect krijgen, hetgeen ook door de netto/nettokoppeling doorwerkt naar mensen met alleen AOW. Het kabinet heeft daarvoor in de discussie aangegeven – nogmaals, ik verwacht het wetsvoorstel zeer binnenkort te kunnen indienen – dat dit gecompenseerd moet worden. In die zin is er een heel logische achtergrond. Nogmaals, er is een heel uitvoerige memorie van toelichting op het wetsvoorstel maar ik mag nog niet vooruitlopen op een stuk dat nu bij de Raad van State ligt.

Ik wil nog een enkele inhoudelijke opmerking maken over de belasting/premie kant, waarom door twee fracties is gevraagd. In december 1989 is besloten om geen premie te heffen voor de AAW – een zeer klein percentage bij de mensen onder 65 jaar – en het verder te financieren uit de rijksbijdragen. Zoals de minister van Financiën bij iedere Miljoenennota keurig heeft aangegeven, heeft de indexatie van de rijksbijdrage – in de wet stond een vast bedrag – niet plaatsgevonden. Dat betekent dat relatief gezien de premie AAW voor de mensen onder 65 jaar al weer wat verhoogd is omdat de AAW-uitkeringen zelf wel geïndexeerd waren en dat vanuit de rijksbijdragekant met een vast bedrag al vast een deel aan de Financiënkant is toegevalen. Als

wij straks op 1 januari 1994 de complete rijksbijdrage weer in de premies terugkrijgen dan zijn wij met de premies rond en heeft Financiën al een gedeelte van het indexatiedeel voor alle mogelijke goede doelen benut...

De heer **Van Hoof** (VVD): Plus de kortingen!

Staatssecretaris **Ter Veld**: Dat is inderdaad de korting. Plus 230 mln. korting die in deze Kamer expliciet is besproken. Ik geef nu geen oordeel over besluiten die wij allang genomen hebben. Dat betekent dat de belastingtarieven iets meer omhoog gaan dan in het geval de rijksbijdrage geïndexeerd was geweest. Maar dat is volstrekt logisch. Je kunt nooit zeggen dat premiegeld is gebruikt voor het financieringstekort want het is gewoon belastinggeld geweest. Dat betekent dat ik de 12,1 mld. uit de AAW gewoon weer terug krijg in de premie. Dat betekent dat wij de premiestijging al gehad hebben. De belastingstijging krijgt iedere burger alsnog maar dat is in het totale evenwicht tussen premie en belasting weer redelijk neutraal. Nogmaals, ik verwacht het wetsvoorstel met betrekking tot de premieheffing zeer binnenkort. Het moet in feite pas op 1 januari 1994 zijn ingangsdatum hebben. Maar zowel voor de Kamer als voor het kabinet is het zeer gewenst om goed zicht te hebben op dit wetsvoorstel voordat de Kamer de plenaire behandeling over de WVG start. Dat is niet omdat het een direct belang heeft, maar uiteindelijk zijn wij allen niet alleen geïnteresseerd in de structuur van het voorzieningenbeleid, maar ook in de vraag wie wat moet betalen en wat het zal kosten. Dus als het kan moet er per 1 juli een wettelijke grondslag zijn voor de gemeenten, zodat een zeer zorgvuldige overdracht plaats kan vinden van die dossiers. De mensen moeten namelijk niet in de problemen komen, omdat ze straks bij een andere uitvoeringsinstantie terechtkomen, de gemeente in plaats van de bedrijfsvereniging.

Verder komt de inhoud nog uitgebreid aan de orde. Mevrouw Beijlen en alle andere fracties kan ik verzekeren dat wij ons uiterste best zullen doen – dat doen wij uiteraard altijd –

om alle vragen te beantwoorden. Als er vragen zijn die in de eerste schriftelijke ronde niet zijn beantwoord, kan dat gebeuren in de tweede ronde of in het plenaire debat. Het is namelijk onze plicht om de Kamer altijd alle mogelijke informatie te verschaffen die zij wenst te hebben.

De **voorzitter**: Ik zie dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Ik dank iedereen voor de bijdrage aan dit mondeling overleg.

Sluiting 12.40 uur.